Inne zagadnienia związane z pogadanką

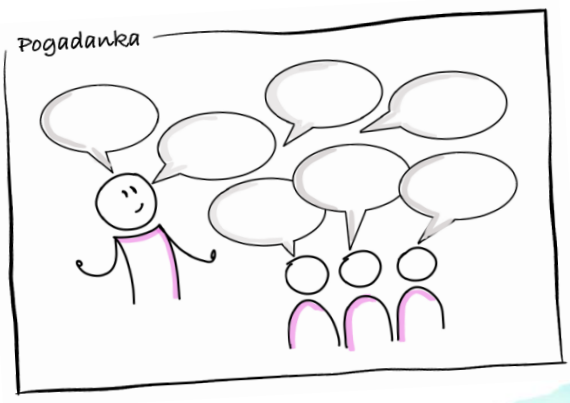

Najczęściej pogadanka stosowana jest we wstępie lub podsumowaniu lekcji lub w pewnych innych fragmentach zajęć w połączeniu z innymi metodami. Może natomiast być tak, że metodą pogadanki będzie prowadzona cała lekcja. Z mojego doświadczenia wynika, że zarówno studenci, jak i uczniowie bardzo lubią zajęcia prowadzone w ten sposób. Nauczyciel jakby, przeprowadza ich przez temat zadając pytania i w oparciu o ich wiedzę buduje kolejne treści. Są cały czas aktywni. Nie muszą biernie słuchać. Mogą się wypowiadać, a jednocześnie uczą się w oparciu o własną wiedzę, o wiedzę kolegów i wyjaśnienia, uzupełnienia nauczyciela. Wypowiadając się, czują się dowartościowani, zauważeni, czują się autentycznymi uczestnikami zajęć.
Coż … niestety nie każde zajęcia da się poprowadzić w całości metodą pogadanki. W wielu tematach jest to bardzo trudne, żeby w oparciu o wiedzę uczniów/studentów budować nowe treści, przy niewielkim udziale nauczyciela.

Generalnie pogadanka jest metodą bardzo ożywiającą zajęcia. Intensyfikuje kontakt grupy z nauczycielem, daje możliwość poznania uczniów i budowania relacji między nauczycielem, a uczniami. Daje możliwość kształtowania pewnych istotnych umiejętności, takich jak: umiejętność wypowiedzi, zaprezentowania własnego stanowiska. Daje możliwość konfrontacji swojej wiedzy i własnych koncepcji z koncepcjami pozostałych uczniów. Są to dość istotne kompetencje zwłaszcza w aspekcie rozwoju uczniów/studentów.

Pogadanka ma też swoje trudności. Wiadomo, że im młodsi uczestnicy pogadanki tym łatwiej z nimi rozmawiać, bo są bardziej otwarci niż starsi uczniowie/ studenci. Dlatego też może się okazać, że rozpoczęcie pogadanki w nowej grupie będzie bardzo trudne. Natomiast im lepsza znajomość tej grupy, im lepsza relacja z osobami z tej grupy tym pogadanka jest łatwiejsza do przeprowadzenia.
Trudności jakie mogą pojawić się przy metodzie pogadanki to: lekceważenie przez nauczyciela, potrzeby przygotowania się do zajęć prowadzonych tą metodą. Czasami nauczycielom wydaje się, że nie warto przygotowywać się, bo przyjdą do klasy o coś zapytają i jakoś to pójdzie. No niestety, … nie pójdzie … nie pójdzie, tak jak powinno … to trzeba przemyśleć i przygotować!
Należy liczyć się z tym, że nie wszystko możemy zaplanować i pogadanka powinna być jak najbardziej naturalną rozmową, a więc jej przebieg zależy od tego co powiedzą uczniowie i jak zareagują na pytania nauczyciela.
W tej sytuacji nauczyciel powinien na bieżąco modyfikować scenariusz pogadanki, by była naturalną, ale też efektywną rozmową. Zdecydowanie ułatwia modyfikację pogadanki posiadanie w scenariuszu nie tylko pytań, ale też możliwych, spodziewanych odpowiedzi.

Innym błędem, który może się pojawić to to, że nauczyciel pyta uczniów o poszczególne zdania, wyrazy, czasami sylaby, tak /nie, dobrze/źle, więcej/mniej, prawidłowe/błędne.
Bywa tak, że nauczyciel ma (o zgrozo) zaplanowany pewien tok i przygotowaną prezentację w Power Point, a rolą uczniów jest zgadywanie co jest na następnym slajdzie i w jakiej kolejności to się na slajdzie pojawi. Rola ucznia w pogadance nie może zostać sprowadzona do zgadywania co zaplanował nauczyciel. Nie o to chodzi… oni mają myśleć, a nie zgadywać.

Innym problemem, który może pojawić się przy prowadzeniu pogadanki jest przyjęcie odpowiedzi np. jednego, dwóch uczniów… jako świadectwo wiedzy, czy doświadczenia całej grupy. Dlatego warto zaktywizować…, dopytać pozostałych uczniów. W pogadance powinna brać udział cała grupa, a nie tylko wybrańcy. To na nauczycielu spoczywa obowiązek włączenia, zaproszenia do rozmowy mało aktywnych uczniów/studentów.

Powszechnym błędem przy prowadzeniu pogadanki jest to, że nauczyciel ją kończy bez podsumowania jej rezultatów, bez wskazania jej głównych treści, które zostały wypracowane, czy ustalone. Podsumowanie, jest naprawdę istotnym elementem tej metody.

Pogadanka jest jedną z najczęściej stosowanych metod nauczania, która znajduje miejsce w każdych zajęciach. To powinna być rozmowa kierowana przez nauczyciela… o dość swobodnym, szerokim charakterze, ale o ustalonej strukturze i treściach.
Jej powodzenie zależy od wielu czynników, ale podstawowym jest jej przemyślenie i przygotowanie.

Oprac. Marta Ciesielka WIMiP AGH, CC BY-SA 4.0